

ZÁKON

zo 4. júla 2001

o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Základné ustanovenia**§ 1**

(1) Vyšší územný celok¹⁾ je samosprávny kraj.

(2) Samosprávny kraj je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky.²⁾

(3) Zriaďujú sa tieto samosprávne kraje:

- a) Bratislavský samosprávny kraj so sídlom v Bratislave,
- b) Trnavský samosprávny kraj so sídlom v Trnave,
- c) Trenčiansky samosprávny kraj so sídlom v Trenčíne,
- d) Nitriansky samosprávny kraj so sídlom v Nitre,
- e) Žilinský samosprávny kraj so sídlom v Žiline,
- f) Banskobystrický samosprávny kraj so sídlom v Banskej Bystrici,
- g) Košický samosprávny kraj so sídlom v Košiciach,
- h) Prešovský samosprávny kraj so sídlom v Prešove.

(4) Územný obvod samosprávneho kraja je zhodný s územným obvodom kraja.³⁾ Územný obvod samosprávneho kraja možno zmeniť len zákonom.

(5) Samosprávny kraj je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami, zabezpečuje a chráni práva a záujmy svojich obyvateľov.

(6) Samosprávny kraj má svoje symboly, ktoré môže používať pri výkone samosprávy. Symboly samosprávneho kraja sú erb, vlajka a pečať, prípadne znelka.

(7) Samosprávnemu kraju možno vo veciach územnej samosprávy ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.⁴⁾

§ 2

Orgány samosprávneho kraja sú

- a) zastupiteľstvo samosprávneho kraja (ďalej len „zastupiteľstvo“),
- b) predseda samosprávneho kraja (ďalej len „predseda“).

§ 3

(1) Obyvateľ samosprávneho kraja je osoba, ktorá má trvalý pobyt⁵⁾ v obci na jeho území.

(2) Obyvateľ samosprávneho kraja sa zúčastňuje na jeho samospráve. Je oprávnený najmä

- a) voliť zastupiteľstvo a byť volený do zastupiteľstva,
- b) voliť predsedu a byť volený za predsedu,
- c) hlasovať v referende samosprávneho kraja za podmienok ustanovených týmto zákonom (ďalej len „referendum“),
- d) zúčastňovať sa na zasadnutiach zastupiteľstva,
- e) obracať sa so svojimi podnetmi, sťažnosťami a inými podaniami na predsedu, zastupiteľstvo a orgány ním zriadené.

(3) Na výkone samosprávy sa môže s výnimkou oprávnení podľa odseku 2 písm. a) až c) podieľať aj ten, kto na území samosprávneho kraja

- a) má nehnuteľný majetok,

- b) je prihlásený na prechodný pobyt,⁶⁾
- c) má ako cudzinec povolený dlhodobý pobyt.⁷⁾

Pôsobnosť samosprávneho kraja

§ 4

(1) Samosprávny kraj pri výkone samosprávy sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Pritom najmä

- a) zabezpečuje tvorbu a plnenie programu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja územia samosprávneho kraja,
- b) vykonáva plánovacie činnosti týkajúce sa územia samosprávneho kraja,
- c) obstaráva zadanie a návrh koncepcie územného rozvoja regiónu a územného plánu mikroregiónu a schvaľuje koncepciu územného rozvoja regiónu a územný plán mikroregiónu vrátane ich zmien a doplnkov, a to spolu so všeobecne záväzným nariadením (ďalej len „nariadenie“), ktorým sa vyhlasuje ich záväzná časť,
- d) účelne využíva miestne ľudské, prírodné a iné zdroje,
- e) vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov samosprávneho kraja a rozvoja samosprávneho kraja,
- f) zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje svoje rozpočtové a príspevkové organizácie a iné právnické osoby podľa osobitných predpisov,
- g) podieľa sa na tvorbe a ochrane životného prostredia,
- h) utvára predpoklady na optimálne usporiadanie vzájomných vzťahov sídelných útvarov a ostatných prvkov svojho územia,
- i) obstaráva a schvaľuje ~~program~~ koncepciu rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb a spolupracuje s obcami a inými právnickými osobami a fyzickými osobami pri výstavbe zariadení a bytov určených na poskytovanie sociálnych služieb,
- j) utvára podmienky na rozvoj zdravotníctva,
- k) utvára podmienky na rozvoj výchovy a vzdelávania, najmä v stredných školách, a na rozvoj ďalšieho vzdelávania,
- l) utvára podmienky na tvorbu, prezentáciu a rozvoj kultúrnych hodnôt a kultúrnych aktivít a stará sa o ochranu pamiatkového fondu,
- m) utvára podmienky na rozvoj cestovného ruchu a koordinuje tento rozvoj,
- n) koordinuje rozvoj telesnej kultúry a športu a starostlivosť o deti a mládež,
- o) spolupracuje s obcami pri tvorbe programov sociálneho a ekonomického rozvoja obcí,
- p) podieľa sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí na území samosprávneho kraja,
- q) rozvíja spoluprácu s územnými celkami a s orgánmi iných štátov,
- r) vykonáva ďalšie pôsobnosti ustanovené osobitnými zákonmi.

(2) Samosprávny kraj je povinný utvárať v rámci svojej pôsobnosti účinný systém kontroly, zriaďiť funkciu hlavného kontrolóra samosprávneho kraja (ďalej len „hlavný kontrolór“) a voliť hlavného kontrolóra. Samosprávny kraj je tiež povinný vytvárať vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na nezávislý výkon kontroly.

§ 5

Medzinárodná spolupráca

(1) Samosprávny kraj môže v rozsahu svojej pôsobnosti spolupracovať s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie. Má právo stať sa členom medzinárodného združenia územných celkov alebo územných orgánov.

- (2) Spolupráca sa uskutočňuje len na základe dohody o spolupráci, ktorá musí obsahovať
- a) názvy a sídla účastníkov dohody,
 - b) predmet dohody (spolupráca),
 - c) určenie času, na ktorý sa uzatvára.

(3) Ak je nevyhnutné zriadiť dohodou o spolupráci osobitný orgán, musí byť uvedený v dohode, rovnako aj spôsob jeho zriadenia. Tento orgán môže mať len súkromnoprávnu povahu.

(4) Dohoda o spolupráci musí byť uzatvorená písomne a musí byť vopred schválená nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov zastupiteľstva.

(5) Dohoda o spolupráci alebo členstvo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi, so zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, a nesmie byť v rozpore s verejným záujmom.

(6) Samosprávny kraj zasiela rovnopis uzatvorenej dohody o spolupráci alebo dokladu o členstve v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov obvodnému úradu v sídle kraja, v ktorého územnom obvode má sídlo. Obvodný úrad v sídle kraja vedie evidenciu uzatvorených dohôd o spolupráci a o členstve samosprávnych krajov v medzinárodných združeniach územných celkov alebo územných orgánov.

(7) Obvodný úrad v sídle kraja môže podať na súd z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených v odsekoch 2, 3, 4 a 5 návrh na určenie povinnosti vypovedať dohodu o spolupráci alebo členstvo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov; pred podaním návrhu na súd si vyžiada stanovisko príslušného miestneho orgánu štátnej správy.

§ 6

(1) Na samosprávny kraj možno zákonom preniesť niektoré úlohy miestnej štátnej správy.

(2) S prenesením úloh na samosprávny kraj podľa odseku 1 štát poskytne samosprávnemu kraju potrebné finančné a iné materiálne prostriedky.

§ 7

Vzťah k štátnym orgánom, obciam a iným právnickým osobám

(1) Samosprávny kraj pri výkone svojej pôsobnosti spolupracuje so štátnymi orgánmi, s inými samosprávnymi krajmi, obcami a s inými právnickými osobami.

(2) Samosprávny kraj predkladá Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky návrh symbolov (§ 1 ods. 6) na zápis do Heraldického registra Slovenskej republiky.

(3) Štátne orgány poskytujú samosprávnemu kraju potrebné údaje z jednotlivých evidencií v rozsahu vymedzenom osobitnými zákonmi.⁸⁾ Samosprávny kraj poskytuje štátnym orgánom, obciam a iným právnickým osobám údaje potrebné na ich činnosť v rozsahu vymedzenom osobitnými zákonmi.

(4) Štátne orgány podporujú spoluprácu samosprávneho kraja s územnými a správnymi celkami alebo s orgánmi, alebo s úradmi iných štátov vykonávajúcimi regionálne funkcie; dbajú na to, aby samosprávny kraj bol informovaný o možnostiach tejto spolupráce.

(5) Štátne orgány a samosprávny kraj utvárajú podmienky na ďalšie vzdelávanie predsedov, poslancov zastupiteľstva a zamestnancov samosprávneho kraja.

(6) Prednosta príslušného obvodného úradu v sídle kraja sa zúčastňuje na zasadnutí zastupiteľstva, ak program zasadnutia sa týka úloh miestnej štátnej správy.

(7) Samosprávny kraj upozorňuje orgány miestnej štátnej správy a obce na nedostatky, ktoré zistí v ich činnosti pri plnení svojich úloh.

(8) Obec poskytuje samosprávnemu kraju na plnenie jeho úloh údaje z evidencií, ktoré vedie.

(9) Obec, ktorá je sídlom samosprávneho kraja, poskytuje súčinnosť pri zabezpečovaní umiestnenia jeho orgánov.

(10) Štátne orgány vykonávajú dozor a kontrolu nad činnosťou samosprávneho kraja v rozsahu vymedzenom v zákone.⁹⁾

§ 8

Všeobecne záväzné nariadenia

(1) Samosprávny kraj môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenie; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi a s nariadeniami vlády.¹⁰⁾

(2) Vo veciach, v ktorých samosprávny kraj plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

(3) Návrh nariadenia, o ktorom má rokovať zastupiteľstvo, zverejní úrad samosprávneho kraja (ďalej len „úrad“) jeho vyvesením na úradnej tabuli a na internetovej adrese samosprávneho kraja aspoň 15 dní pred rokovaním zastupiteľstva.

(4) Dňom vyvesenia návrhu nariadenia zverejnenia návrhu nariadenia na úradnej tabuli začína plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej môžu fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na úrade. Pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá a musí byť odôvodnená, inak na pripomienku nemusí navrhovateľ nariadenia prihliadať. Na ostatné podnety (názory, námety a odporúčania) nemusí navrhovateľ nariadenia prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú zdôvodnené.

(5) Ak ide o mimoriadnu situáciu,^{8a)} postup podľa odsekov 3 a 4 sa nepoužije.

(6) Vyhodnotenie pripomienok uskutoční navrhovateľ nariadenia s príslušnou komisiou, ak je zriadená. Vyhodnotenie obsahuje stručný obsah pripomienky, údaje o tom, kto predložil pripomienku, ktorým pripomienkam sa vyhovel alebo nevyhovelo a z akých dôvodov.

(7) Vyhodnotenie pripomienok sa musí predložiť poslancom zastupiteľstva v písomnej forme najneskôr tri dni pred rokovaním zastupiteľstva o návrhu nariadenia.

(8) Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré majú trvalý pobyt alebo sídlo na území samosprávneho kraja, môžu zaslať spoločnú pripomienku. Za spoločnú pripomienku sa považuje každá obsahovo totožná pripomienka zaslaná samostatne, ak je jej súčasťou splnomocnenie tej istej fyzickej osoby na zastupovanie pripomienkujúcich osôb. Ak spoločnú pripomienku zaslalo aspoň 200 fyzických osôb alebo právnických osôb, udelí zastupiteľstvo splnomocnenému zástupcovi slovo na rokovaní zastupiteľstva v tej časti rokovania, ktorého sa pripomienka týka. Časový limit na vystúpenie splnomocneného zástupcu je najmenej desať minút.

(9) Nariadenie sa vyhlasuje vyvesením zverejnením jeho úplného znenia na úradnej tabuli samosprávneho kraja najmenej na 15 dní; účinnosť nadobúda 15. dňom od vyvesenia zverejnenia, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti. Ak je to odôvodnené naliehavým verejným záujmom, môže sa v nariadení výnimočne ustanoviť skorší začiatok jeho účinnosti, najskôr však dňom vyhlásenia.

(10) Vyhlásenie nariadenia podľa odseku 4 podľa odseku 9 je podmienkou jeho platnosti; okrem toho sa nariadenie zverejní aj v mieste obvyklým spôsobom.

(11) Samosprávny kraj zasiela bezodkladne a bezodplatne jeden výtlačok nariadenia každej obci na svojom území. Obec zabezpečí, aby nariadenie bolo prístupné každému, kto o to prejaví záujem.

(1) Ak súd na návrh prokurátora rozhodnutím vyslovil, že medzi všeobecne záväzným nariadením vo veciach územnej samosprávy a zákonom je nesúlada a vo veciach pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, stráca všeobecne záväzné nariadenie, jeho časť, prípadne niektoré jeho ustanovenia účinnosť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu.

(2) Samosprávny kraj je povinný do šiestich mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu uviesť ho vo veciach územnej samosprávy do súladu so zákonom a veciach pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak samosprávny kraj neurobí, všeobecne záväzné nariadenie, jeho časť, prípadne niektoré jeho ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu.

(3) Rozhodnutie súdu podľa odseku 1 zverejní samosprávny kraj jeho vyvesením na úradnej tabuli a na internetovej adrese samosprávneho kraja na šesť mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu. Tým nie je dotknutý postup pri príprave a vydávaní všeobecne záväzného nariadenia podľa § 8.

(4) Samosprávny kraj zašle bezodkladne a bezodplatne výtlačok právoplatného rozhodnutia súdu podľa odseku 1 každej obci, mestu a mestskej časti na svojom území.

§ 8b

(1) Ak súd uznesením na návrh prokurátora dočasne pozastavil účinnosť všeobecne záväzného nariadenia, jeho časti, prípadne niektorého jeho ustanovenia podľa osobitného zákona,^{10a)} samosprávny kraj zverejní právoplatné uznesenie súdu jeho vyvesením na úradnej tabuli a na internetovej adrese samosprávneho kraja, a to až do času, kým nie je zrušené alebo nestratí platnosť.

(2) Samosprávny kraj zašle bezodkladne a bezodplatne výtlačok právoplatného uznesenia súdu podľa odseku 1 každej obci, mestu a mestskej časti na svojom území.

§ 9

Financovanie samosprávneho kraja

(1) Základom finančného hospodárenia samosprávneho kraja je rozpočet, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka.

(2) Samosprávny kraj financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov.

(3) Návrh rozpočtu samosprávneho kraja musí byť pred schválením najmenej 15 dní verejne prístupný, aby sa mohli o ňom vyjadriť obyvatelia samosprávneho kraja, ako aj osoby podľa § 3 ods. 3; to platí aj o návrhu záverečného účtu samosprávneho kraja.

(4) Samosprávny kraj vedie účtovníctvo podľa osobitného zákona.¹¹⁾ Ročnú účtovnú závierku samosprávneho kraja overuje audítor.¹²⁾ Audítor overuje aj ďalšie skutočnosti ustanovené osobitným zákonom.^{12a)}

(5) Postavenie rozpočtu samosprávneho kraja, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovnávania medzi samosprávnymi kraji, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtom obcí ustanovuje osobitný zákon.¹³⁾

§ 10

Majetok samosprávneho kraja

(1) Majetok samosprávneho kraja slúži na plnenie úloh samosprávneho kraja.

(2) Majetok samosprávneho kraja a nakladanie s ním ustanovuje osobitný zákon.

§ 11

Zastupiteľstvo

(1) Zastupiteľstvo je zbor zložený z poslancov samosprávneho kraja zvolených v priamych voľbách. Spôsob voľby poslancov zastupiteľstva ustanovuje osobitný zákon.¹⁴⁾

Zastupiteľstvo určí počet poslancov na celé volebné obdobie v pomere 12 000 až 15 000 obyvateľov na jedného poslanca a určí volebné obvody podľa osobitného zákona.¹⁴⁾ Funkčné obdobie zastupiteľstva sa skončí zložením sľubu poslancov novozvoleného zastupiteľstva.

(2) Zastupiteľstvu je vyhradené rozhodovať o základných otázkach samosprávneho kraja, a to

- a) uznávať sa na nariadeniach,
- b) určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom samosprávneho kraja a s majetkom prenechaným do užívania samosprávne kraju,
- c) schvaľovať program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja samosprávneho kraja, regionálnu stratégiu výchovy a vzdelávania v stredných školách, regionálne rozvojové plány a programy, ako aj schvaľovať Koncepciu územného rozvoja regiónu a územný plán mikroregiónu vrátane ich zmien a doplnkov, a to spolu s nariadením, ktorým sa vyhlasuje ich záväzná časť,
- d) schvaľovať rozpočet samosprávneho kraja a jeho zmeny, kontrolovať čerpanie rozpočtu a schvaľovať záverečný účet samosprávneho kraja; v rozsahu určenom zastupiteľstvom môže zmeny rozpočtu vykonávať predseda,
- e) o prijatí úveru alebo pôžičky samosprávneho kraja,
- f) schvaľovať poriadok odmeňovania zamestnancov samosprávneho kraja vypracovaný podľa osobitného predpisu,^{14a)}
- g) o vyhlásení referenda,
- h) zriaďovať, zakladať, zrušovať a kontrolovať právnické osoby samosprávneho kraja a na návrh predsedu vymenúvať a odvolávať ich vedúcich (riaditeľov), ak osobitný zákon neustanovuje inak, ako aj schvaľovať majetkovú účasť samosprávneho kraja v právnickej osobe,
- i) schvaľovať dohody podľa § 5, schvaľovať združovanie prostriedkov a činností samosprávneho kraja, ako aj členstvo samosprávneho kraja v združeniach,
- ~~j) voliť a odvolávať na návrh predsedu z poslancov zastupiteľstva podpredsedov samosprávneho kraja (ďalej len „podpredseda“), ako aj určovať podpredsedovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie, primeranú odmenu,~~
- ~~k) j) zriaďovať komisie a iné orgány zastupiteľstva, určovať im úlohy, voliť a odvolávať ich predsedov a ďalších členov,~~
- ~~l) k) voliť na šesť rokov a odvolávať hlavného kontrolóra a určovať jeho odmenu,~~
- ~~m) l) určovať odmenu poslancom (§ 12 ods. 6 7),~~
- ~~n) m) určovať odmenu členom komisií, ktorí nie sú poslancami,~~
- ~~o) n) zriaďovať úrad,~~
- ~~p) o) schvaľovať rokovací poriadok zastupiteľstva,~~
- ~~q) p) o ďalších veciach, ktoré si môže vyhradiť v štatúte samosprávneho kraja, ak nie sú zákonom zverené predsedovi,~~
- ~~r) q) schvaľovať podnety na obstaranie územnoplánovacej dokumentácie a podnety na jej aktualizáciu, ak ide o pozemok vo vlastníctve samosprávneho kraja.~~

(3) Zastupiteľstvo sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za dva mesiace; jeho zasadnutie zvoláva a vedie predseda. Ak o zvolanie zasadnutia zastupiteľstva požiada aspoň tretina poslancov, predseda zvolá zasadnutie zastupiteľstva tak, aby sa konalo do 30 dní od doručenia požiadavky na jeho konanie. Návrh programu rokovania sa poslancom oznámi písomne, najneskôr desať dní pred zasadnutím zastupiteľstva, a ak ide o zasadnutie zastupiteľstva zvolaného na žiadosť aspoň tretiny poslancov, oznámi ho najneskôr tri dni pred jeho konaním; súčasne ho uverejní vhodným spôsobom tak, aby sa s ním mohla oboznámiť verejnosť.

(4) Zastupiteľstvo rokuje vždy v zbere. Je spôsobilé rokovať a uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na prijatie uznesenia zastupiteľstva je potrebný

súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov. Na prijatie nariadenia je potrebný súhlas trojpäťinovej väčšiny hlasov všetkých poslancov. Ak zastupiteľstvo nie je spôsobilé rokovať a uznávať sa, predseda zvolá do 14 dní nové zasadnutie.

(5) Zasadnutie zastupiteľstva sa môže konať aj vtedy, ak ho predseda podľa odseku 3 alebo 4 nezvolá; v takom prípade zasadnutie zastupiteľstva zvolá podpredseda **samosprávneho kraja (ďalej len „podpredseda“)** alebo iný poslanec, ktorý zasadnutie zastupiteľstva aj vedie, ak ho odmietne viesť predseda.

(6) Ak zastupiteľstvo zriadilo poradný orgán, vyžiada si jeho stanovisko pred prijatím rozhodnutia vo veci, na ktorú bol poradný orgán zriadený.

(7) Rokovanie zastupiteľstva je verejné, ak zastupiteľstvo nevyhlási rokovanie za neverejné. Zastupiteľstvo vyhlási rokovanie vždy za neverejné, ak predmetom rokovania sú informácie alebo veci chránené podľa osobitných zákonov;¹⁵⁾ to neplatí, ak je predmetom rokovania zastupiteľstva

a) použitie verejných prostriedkov na platy, odmeny a iné náležitosti spojené s výkonom funkcie orgánov samosprávneho kraja, členov orgánov samosprávneho kraja, zamestnancov samosprávneho kraja alebo osôb, ktoré vykonávajú za odplatu činnosť pre samosprávny kraj,

b) nakladanie s majetkom vo vlastníctve samosprávneho kraja, najmä prevod vlastníctva k majetku vo vlastníctve samosprávneho kraja, nadobudnutie majetku do vlastníctva samosprávneho kraja alebo prenechanie majetku samosprávneho kraja do užívania iným osobám.

(8) Ak na rokovaní zastupiteľstva požiada o slovo prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, člen vlády Slovenskej republiky alebo osoba splnomocnená vládou, zástupca iného štátneho orgánu, starosta obce alebo primátor mesta, ktoré patria do územia samosprávneho kraja, slovo sa mu udelí; môže sa udeliť aj inej osobe.

(9) Nariadenie a uznesenie zastupiteľstva podpisuje predseda najneskôr do desiatich dní od ich schválenia.

(10) Podrobnosti o rokovaní zastupiteľstva upravuje rokovací poriadok zastupiteľstva.

Poslanci

§ 12

(1) Poslanec je oprávnený najmä

a) predkladať zastupiteľstvu a jeho orgánom návrhy,

b) interpelovať predsedu vo veciach týkajúcich sa výkonu jeho činnosti,

c) požadovať od vedúcich (riaditeľov) právnických osôb zriadených alebo založených samosprávnym krajom vysvetlenia vo veciach týkajúcich sa ich činnosti,

d) požadovať informácie a vysvetlenia od fyzických osôb a právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť na území samosprávneho kraja, vo veciach týkajúcich sa ich podnikania,

e) zúčastňovať sa na kontrolách, previerkach, vybavovaní sťažností a iných podaní, ktoré uskutočňuje zastupiteľstvo a jeho orgány,

f) požadovať vysvetlenia od štátnych orgánov vo veciach potrebných na riadny výkon poslaneckej funkcie.

(2) Poslanec je povinný najmä

a) zložiť sľub na prvom zasadnutí zastupiteľstva, na ktorom sa zúčastní,

b) obhajovať záujmy samosprávneho kraja a jeho obyvateľov,

c) zúčastňovať sa na zasadnutiach zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých bol zvolený,

d) informovať na požiadanie voličov o svojej činnosti a o činnosti zastupiteľstva.

(3) Poslanec skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy samosprávneho kraja, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a

pri výkone svojej funkcie poslanca ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.“.

(4) Funkcia poslanca sa vykonáva spravidla bez prerušenia pracovného pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu. Poslanec nesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani na nárokoch vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovného vzťahu. Zamestnávateľ umožní svojmu zamestnancovi výkon funkcie poslanca podľa osobitných predpisov. ~~Poslancovi, ktorý je na výkon funkcie dlhodobo uvoľnený zo zamestnania, patrí namiesto mzdy alebo inej odmeny v zamestnaní odmena od samosprávneho kraja.~~

(5) Poslancovi patrí náhrada výdavkov podľa osobitného predpisu,¹⁶⁾ ktoré mu vznikli v súvislosti s výkonom funkcie.

(6) Poslancovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie podpredsedu, patrí plat od samosprávneho kraja určený predsedom podľa vecnej a časovej náročnosti výkonu funkcie, najviac vo výške 70 % mesačného platu predsedu; na účely tvorby a použitia sociálneho fondu, dovolenky a cestovných náhrad sa považuje za zamestnanca v pracovnom pomere a samosprávny kraj sa považuje za zamestnávateľa. Na sociálne poistenie a zdravotné poistenie poslanca podľa tohto odseku sa vzťahujú osobitné predpisy.^{16a)}

~~(6)~~ (7) Poslancovi, ktorý nie je dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie, možno za výkon funkcie poskytnúť odmenu v kalendárnom roku najviac v sume ~~dvadsaťnásobku~~ 15-násobku minimálnej mesačnej mzdy ustanovenej osobitným predpisom.^{16a)} ^{16b)}

~~(7)~~ (8) Ak poslancovi patrí aj plat poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, počas poberania platu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky patrí poslancovi ~~odmena podľa odseku 4 alebo odseku 6~~ plat podľa odseku 6 alebo odmena podľa odseku 7 najviac v sume minimálnej mzdy.

~~(8)~~ (9) Ak poslancovi patrí aj plat starostu obce alebo primátora mesta, alebo ich zástupcov, počas poberania platu starostu obce alebo primátora mesta, alebo ich zástupcov patrí poslancovi ~~odmena podľa odseku 4 alebo odseku 6~~ plat podľa odseku 6 alebo odmena podľa odseku 7 najviac v sume minimálnej mzdy.

§ 13

(1) Funkcia poslanca je nezlučiteľná s funkciou

a) predsedu,

b) zamestnanca samosprávneho kraja ~~alebo, v ktorom bol zvolený,~~

c) štatutárneho orgánu rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie zriadenej samosprávnym krajom, v ktorom bol zvolený,

d) štatutárneho orgánu neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby,^{16c)} ktorej zakladateľom je samosprávny kraj, v ktorom bol zvolený,

e) e) podľa osobitného zákona.

(2) Mandát poslanca zaniká

a) uplynutím funkčného obdobia,

b) odmietnutím sľubu alebo zložením sľubu s výhradou,

c) vzdaním sa mandátu,

d) právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmiennečne odložený,

e) ~~pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo~~ obmedzením spôsobilosti na právne úkony,

f) skončením trvalého pobytu v obci na území samosprávneho kraja,

g) smrťou alebo

h) podľa osobitného zákona.^{17a)}

(3) Vzdanie sa mandátu musí poslanec urobiť písomne a jeho účinky nastávajú doručením úradu. Vzdanie sa mandátu nemožno vziať späť.

(4) Poslanec je povinný skutočnosti podľa odseku 2 písm. d) a f) bezodkladne písomne oznámiť samosprávnemu kraju.

§ 14

Ustanovujúce zasadnutie novozvoleného zastupiteľstva zvolá doterajší predseda tak, aby sa konalo do 30 dní od vyhlásenia výsledkov volieb. Ustanovujúce zasadnutie novozvoleného zastupiteľstva vedie doterajší predseda do zloženia sľubu nového predsedu.

§ 15

Referendum

(1) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o dôležitých otázkach, ktoré sa týkajú výkonu samosprávy samosprávneho kraja, ak sa na tom uznesie alebo ak o to petíciou požiadajú aspoň 30 % oprávnených voličov.¹⁴⁾

(2) Zastupiteľstvo vyhlási referendum o odvolaní predsedu, ak

a) je neprítomnosť alebo zdravotná nespôsobilosť predsedu na výkon funkcie dlhšia ako šesť mesiacov,

b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti predsedu, a tým vznikajú vážne nedostatky v správe samosprávneho kraja, alebo

c) o to petíciou požiadajú aspoň 30 % oprávnených voličov.¹⁴⁾

(3) Zastupiteľstvo vyhlási referendum podľa odsekov 1 a 2 písm. a) a b) tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní od schválenia uznesenia o vyhlásení referenda.

(4) Ak petícia spĺňa náležitosti ustanovené osobitným zákonom,¹⁸⁾ zastupiteľstvo vyhlási referendum tak, aby sa uskutočnilo do 90 dní od doručenia petície samosprávnemu kraju. Petíciu podľa odsekov 1 a 2 písm. c) overujú aspoň traja poslanci určené zastupiteľstvom, ktorí nemôžu byť členmi petičného výboru.

(5) Výsledky referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila aspoň polovica oprávnených voličov¹⁴⁾ a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou platných hlasov účastníkov referenda.

(6) Referendum o tej istej veci možno opakovať najskôr po uplynutí 24 mesiacov od jeho vykonania; to neplatí, ak ide o referendum o odvolaní predsedu. **Výsledok referenda môže zastupiteľstvo zmeniť alebo zrušiť po uplynutí 24 mesiacov od jeho vykonania, a to súhlasom trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov.**

(7) Zastupiteľstvo vyhlási výsledky referenda do troch dní od doručenia zápisnice o výsledkoch referenda.

(8) Zastupiteľstvo nariadením ustanoví podrobnosti o organizácii referenda.

Predseda

§ 16

(1) Predsedu volia obyvatelia samosprávneho kraja (§ 3 ods. 1) v priamych voľbách. Spôsob voľby predsedu ustanovuje osobitný zákon.¹⁴⁾ Funkčné obdobie predsedu sa skončí zložením sľubu novozvoleného predsedu.

(2) Predseda skladá sľub, ktorý znie: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy samosprávneho kraja, dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a pri výkone svojej funkcie predsedu ich budem uplatňovať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.“.

(3) Predseda zastupuje samosprávny kraj navonok. V majetkovoprávných vzťahoch, pracovnoprávných vzťahoch a v iných vzťahoch je štatutárnym orgánom; rozhoduje aj vo veciach, v ktorých zákon zveruje samosprávnemu kraju rozhodovanie o právach a povinnostiach právnických osôb a fyzických osôb v oblasti verejnej správy okrem vecí, o ktorých na jeho návrh rozhoduje organizačný útvar úradu určený v organizačnom poriadku úradu.

(4) Ak sa predseda domnieva, že uznesenie zastupiteľstva je v rozpore so zákonom alebo že je pre samosprávny kraj nevýhodné, môže pozastaviť jeho výkon tak, že ho nepodpíše v lehote podľa [§ 11 ods. 9](#).

(5) Ustanovenie odseku 4 sa nevzťahuje na uznesenie o voľbe a odvolaní hlavného kontrolóra.

(6) Ak bol výkon uznesenia zastupiteľstva pozastavený podľa odseku 4, zastupiteľstvo môže toto uznesenie trojpäťtinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov potvrdiť. Výkon potvrdeného uznesenia nemôže predseda pozastaviť. Ak zastupiteľstvo uznesenie nepotvrdí do dvoch mesiacov od jeho schválenia, uznesenie stráca platnosť.

(7) Predseda zvoláva spravidla raz za mesiac predsedov komisií na prerokovanie otázok týkajúcich sa samosprávneho kraja.

(8) Predseda odpovedá na interpeláciu poslanca zastupiteľstva ústne na zasadnutí zastupiteľstva alebo písomne do 30 dní.

~~(9) Predsedu zastupujú podpredsedovia v rozsahu určenom predsedom.~~ **Predsedu zastupujú najviac štyria podpredsedovia, ktorých spravidla na celé funkčné obdobie písomne poverí zastupovaním predseda do 60 dní od zloženia sľubu predsedu; ak tak neurobí, podpredsedov zvolí zastupiteľstvo. Pri poverení predseda zároveň určí, ktorý z podpredsedov bude prvým podpredsedom samosprávneho kraja (ďalej len „prvý podpredseda“). Podpredseda zastupuje predsedu v rozsahu určenom predsedom v písomnom poverení. Podpredseda môže byť len poslanec zastupiteľstva. Predseda môže podpredsedu kedykoľvek odvolať; v takom prípade poverí zastupovaním nového podpredsedu do 60 dní od odvolania podpredsedu.**

(10) Funkcia predsedu je nezlučiteľná s funkciou

- a) poslanca zastupiteľstva,
- b) štatutárneho orgánu rozpočtovej organizácie alebo príspevkovej organizácie zriadenej samosprávnym krajom, v ktorom bol zvolený,
- c) štatutárneho orgánu neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, ktorej zakladateľom je samosprávny kraj, ^{16c)} v ktorom bol zvolený,**
- e) ~~d)~~ zamestnanca samosprávneho kraja,
- ~~d) e)~~ starostu obce alebo primátora mesta, ~~alebo~~
- f) vedúceho zamestnanca orgánu štátnej správy,**
- ~~e) f) g)~~ podľa osobitného zákona.

(11) Funkcia predsedu je verejná funkcia a nevykonáva sa v pracovnom pomere. Doterajší pracovnoprávny vzťah alebo obdobný pracovný vzťah zostáva zachovaný.

(12) Predsedovi patrí za výkon funkcie plat podľa osobitného zákona ^{16d)}.

(13) Ak zanikne mandát predsedu pred uplynutím funkčného obdobia, plní úlohy predsedu v plnom rozsahu prvý podpredseda. Zastupovanie sa skončí zložením sľubu novozvoleného predsedu.

(14) Prvému podpredsedovi, ktorý plní úlohy predsedu podľa odseku 13, patrí plat podľa osobitného zákona. ^{16d)}

§ 17

(1) Mandát predsedu zaniká

- a) uplynutím funkčného obdobia,
- b) odmietnutím sľubu alebo zložením sľubu s výhradou,
- c) vzdaním sa mandátu,
- d) právoplatným odsúdením za úmyselný trestný čin alebo právoplatným odsúdením za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienenčne odložený,
- ~~e) pozbavením spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony,~~
- f) skončením trvalého pobytu v obci na území samosprávneho kraja,
- g) vyhlásením výsledku referenda, ktorým sa rozhodlo o odvolaní predsedu,

h) smrťou alebo

i) podľa osobitného zákona.^{17a)}

(2) Vzdanie sa mandátu predsedu musí sa urobiť písomne a jeho účinky nastávajú dorúčením úradu. Vzdanie sa mandátu predsedu nemožno vziať späť.

(3) Predseda je povinný skutočnosti podľa odseku 1 písm. d) a f) bezodkladne oznámiť samosprávnemu kraju

§ 18

(1) Samosprávny kraj môže uložiť právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie za porušenie nariadenia pokutu do 16 596 eur. Pokuta je príjmom samosprávneho kraja.

(2) Samosprávny kraj pri ukladaní pokút prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka, keď sa samosprávny kraj dozvedel o tom, kto sa porušenia dopustil, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

Hlavný kontrolór

§ 19

Postavenie hlavného kontrolóra

(1) Hlavného kontrolóra volí a odvoláva zastupiteľstvo. Hlavný kontrolór je zamestnancom samosprávneho kraja a ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na neho všetky povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca podľa osobitného predpisu.^{18a)} Hlavný kontrolór nesmie podnikat' alebo vykonávať inú zárobkovú činnosť a byť členom riadiacich, kontrolných alebo dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú činnosť, pedagogickú činnosť, lektorskú činnosť, prednášateľskú činnosť, prekladateľskú činnosť, publicistickú činnosť, literárnu alebo umeleckú činnosť a na správu vlastného majetku alebo správu majetku svojich maloletých detí. Kontrolnú činnosť vykonáva nezávisle a nestranne a neprihliada na príkazy, ktoré sú v rozpore so základnými pravidlami kontrolnej činnosti.^{18b)} Počas výkonu funkcie nemôže byť členom politickej strany alebo hnutia. Túto skutočnosť doloží čestným vyhlásením v deň podpisu pracovnej zmluvy.

(2) Funkcia hlavného kontrolóra je nezlučiteľná s funkciou

a) poslanca zastupiteľstva,

b) predsedu,

c) člena orgánu právnickej osoby, ktorej zriaďovateľom alebo zakladateľom je samospráva kraj,

d) iného zamestnanca samosprávneho kraja.

§ 19a

Predpoklady na výkon funkcie, voľba a skončenie výkonu funkcie

(1) Kvalifikačným predpokladom na funkciu hlavného kontrolóra je ukončené vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa ekonomického, právnického alebo technického smeru.

(2) Deň konania voľby hlavného kontrolóra vyhlási zastupiteľstvo na úradnej tabuli a spôsobom v mieste obvyklým najmenej 40 dní pred dňom konania voľby v zastupiteľstve tak, aby sa voľba vykonala počas posledných 60 dní funkčného obdobia doterajšieho hlavného kontrolóra. Kandidát na funkciu hlavného kontrolóra musí odovzdať svoju písomnú prihlášku najneskôr 14 dní pred dňom konania voľby na úrade. Súčasťou prihlášky je aj doklad o vzdelaní a údaje kandidáta potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.^{18ba)} Údaje podľa tretej vety samosprávny kraj bezodkladne zašle v elektronickej podobe prostredníctvom elektronickej komunikácie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na vydanie výpisu z registra trestov.

(3) Na zvolenie hlavného kontrolóra je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov zastupiteľstva. Ak ani jeden z kandidátov takú väčšinu nezískal, ešte na tej istej schôdzi zastupiteľstvo vykoná druhé kolo volieb, do ktorého postúpia dvaja kandidáti, ktorí získali v prvom kole volieb najväčší počet hlasov. V prípade rovnosti hlasov do druhého kola volieb postupujú všetci kandidáti s najväčším počtom hlasov. V druhom kole volieb je zvolený ten kandidát, ktorý získal najväčší počet platných hlasov. Pri rovnosti hlasov v druhom hlasovaní sa rozhoduje žrebom. Ďalšie podrobnosti o spôsobe a vykonaní voľby hlavného kontrolóra a náležitosti prihlášky ustanoví samosprávny kraj uznesením.

(4) Ak výkon funkcie hlavného kontrolóra zaniká spôsobom podľa odseku 8 písm. a), b) alebo d), vyhlási zastupiteľstvo nové voľby hlavného kontrolóra tak, aby sa konali najneskôr do 60 dní odo dňa skončenia výkonu funkcie hlavného kontrolóra.

(5) Hlavného kontrolóra volí zastupiteľstvo na šesť rokov. Jeho funkčné obdobie začína dňom, ktorý je určený ako deň nástupu do práce. Ak hlavný kontrolór vykonávajúci funkciu v deň voľby je kandidátom na funkciu hlavného kontrolóra a nebol zastupiteľstvom opäť zvolený do funkcie, má nárok na odstupné v sume dvoch mesačných platov. Do výšky platu sa na tento účel nezapočíta odmena priznaná podľa [§ 19b ods. 2](#).

(6) Hlavnému kontrolórovi vzniká po zvolení nárok na uzavretie pracovnej zmluvy so samosprávnym krajom.

(7) Predseda je povinný s právoplatne zvoleným hlavným kontrolórom uzavrieť pracovnú zmluvu najneskôr v deň nasledujúci po dni skončenia funkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra. Deň nástupu do práce sa určí na deň nasledujúci po dni skončenia funkčného obdobia predchádzajúceho hlavného kontrolóra.

(8) Výkon funkcie hlavného kontrolóra zaniká

- a) vzdaním sa funkcie,
- b) odvolaním z funkcie,
- c) uplynutím jeho funkčného obdobia,
- d) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho,
- e) dňom právoplatnosti rozsudku, ~~ktorým bol zbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená,~~
- f) dňom právoplatnosti rozsudku, ktorým bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo právoplatne odsúdený za trestný čin, ak výkon trestu odňatia slobody nebol podmienene odložený,
- g) dňom, keď začal vykonávať funkciu podľa [§ 19 ods. 2](#).

(9) Zastupiteľstvo môže odvolať hlavného kontrolóra z funkcie, ak

- a) poruší povinnosti zamestnanca alebo vedúceho zamestnanca;^{18a)} odvolanie musí byť zdôvodnené,
- b) hrubo alebo opakovane zanedbáva povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie a bol na to aspoň raz písomne upozornený zastupiteľstvom,
- c) uvedie nepravdivý údaj v čestnom vyhlásení podávanom podľa [§ 19 ods. 1](#) alebo v údajoch o svojich majetkových pomeroch.

(10) Na odvolanie hlavného kontrolóra z funkcie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov.

(11) Dňom zániku výkonu funkcie hlavného kontrolóra zaniká aj jeho pracovný pomer.

§ 19b

Plat hlavného kontrolóra

(1) Plat hlavného kontrolóra je 70 % platu predsedu vrátane paušálnych náhrad.

(2) Zastupiteľstvo môže schváliť hlavnému kontrolórovi odmenu až do výšky 30 % súhrnu platov ustanovených podľa odseku 1.

§ 19c

Rozsah kontrolnej činnosti

(1) Kontrolnou činnosťou sa rozumie kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami samosprávneho kraja, ako aj s majetkom, ktorý samosprávny kraj užíva podľa osobitných predpisov,^{18c)} ďalej kontrola príjmov a výdavkov samosprávneho kraja, kontrola vybavovania sťažností^{18d)} a petícií,^{18e)} kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane nariadení samosprávneho kraja, kontrola plnenia uznesení zastupiteľstva, kontrola dodržiavania interných predpisov samosprávneho kraja a kontrola plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi.^{18f)}

(2) Kontrolnej činnosti podľa tohto zákona podlieha

- a) úrad,
- b) rozpočtové, príspevkové a neziskové organizácie zriadené samosprávnym krajom,
- c) právnické osoby, v ktorých má samosprávny kraj majetkovú účasť, a iné osoby, ktoré nakladajú s majetkom samosprávneho kraja alebo ktorým bol majetok samosprávneho kraja prenechaný na užívanie, a to v rozsahu dotýkajúcom sa tohto majetku,
- d) osoby, ktorým boli poskytnuté z rozpočtu samosprávneho kraja účelové dotácie alebo návratné finančné výpomoci podľa osobitného predpisu¹³⁾ v rozsahu nakladania s týmito prostriedkami.

(3) Kontrolná činnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo o povinnostiach právnických osôb alebo fyzických osôb rozhoduje v oblasti verejnej správy samosprávny kraj.

§ 19d

Pravidlá kontrolnej činnosti

Hlavný kontrolór pri výkone kontrolnej činnosti postupuje podľa pravidiel, ktoré ustanovuje osobitný zákon.^{18b)} Ďalšie podrobnosti o pravidlách kontrolnej činnosti môže ustanoviť samosprávny kraj uznesením.

§ 19e

Úlohy hlavného kontrolóra

(1) Hlavný kontrolór

- a) vykonáva kontrolu v rozsahu ustanovení [§ 19c](#),
- b) predkladá zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v mieste obvyklým,
- c) vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu samosprávneho kraja a k návrhu záverečného účtu samosprávneho kraja pred jeho schválením v zastupiteľstve,
- d) na požiadanie zastupiteľstva alebo predsedu predkladá správu o výsledkoch kontroly zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí,
- e) predkladá zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku,
- f) spolupracuje so štátnymi orgánmi vo veciach kontroly hospodárenia s prostriedkami pridelenými samosprávnemu kraju zo štátneho rozpočtu alebo zo štrukturálnych fondov Európskej únie,
- g) je povinný vykonať kontrolu, ak ho o to požiada zastupiteľstvo,
- h) plní ďalšie úlohy ustanovené osobitným zákonom.

(2) Hlavný kontrolór sa zúčastňuje na zasadnutiach zastupiteľstva s hlasom poradným; môže sa zúčastňovať aj na zasadnutiach komisií zriadených zastupiteľstvom.

§ 19f

Útvar hlavného kontrolóra

(1) Samosprávny kraj zriaďuje útvar hlavného kontrolóra.

(2) Útvar hlavného kontrolóra riadi a za jeho činnosť zodpovedá hlavný kontrolór.

(3) Útvár hlavného kontrolóra zabezpečuje odborné, administratívne a organizačné veci súvisiace s plnením úloh hlavného kontrolóra.

(4) Organizáciu útvaru hlavného kontrolóra ustanovuje zastupiteľstvo v organizačnom poriadku.

(5) Útvár hlavného kontrolóra je povinný na požiadanie bezodkladne sprístupniť výsledky kontrol poslancom zastupiteľstva alebo predsedovi.

§ 20

Komisie

(1) Zastupiteľstvo zriaďuje mandátovú komisiu, finančnú komisiu a ďalšie komisie, ak tak ustanovuje osobitný zákon; môže zriaďovať aj ďalšie komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Členom mandátovej komisie môže byť iba poslanec.

(2) Komisie sú zložené z poslancov a z ďalších osôb zvolených zastupiteľstvom. Poslanci musia tvoriť viac ako polovicu členov komisie; predsedom komisie je poslanec. Na posúdenie odborných otázok môžu komisie prizývať odborníkov z praxe.

(3) Komisie sa schádzajú podľa potreby, spravidla však raz za mesiac.

(4) Úlohy a spôsob rokovania komisií určuje zastupiteľstvo.

(5) Členovi komisie, ktorý nie je poslanec, možno poskytnúť odmenu v kalendárnom roku najviac v sume desaťnásobku minimálnej mesačnej mzdy ustanovenej osobitným predpisom.^{16a)}

(6) Členovi komisie, ktorý nie je poslancom, patrí náhrada výdavkov podľa osobitného predpisu,¹⁶⁾ ktoré mu vznikli v súvislosti s výkonom funkcie.

§ 21

Úrad

(1) Administratívne a organizačné veci zastupiteľstva, predsedu a ďalších orgánov zriadených zastupiteľstvom zabezpečuje úrad, ktorý tvoria zamestnanci samosprávneho kraja.

(2) Vnútornú organizáciu úradu, počet zamestnancov a skladbu ich pracovných funkcií ustanovuje organizačný poriadok úradu, ktorý vydáva predseda.

(3) Prácu úradu riadi a organizuje riaditeľ úradu, ktorý za svoju činnosť zodpovedá predsedovi.

(4) Riaditeľ úradu sa zúčastňuje na zasadnutí zastupiteľstva s hlasom poradným.

Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 22

(1) Ak samosprávny kraj rozhoduje v správnom konaní v prvom stupni, odvolací orgán ustanovuje osobitný predpis.¹⁹⁾

(2) Samosprávny kraj môže viesť úradnú tabuľu samosprávneho kraja v digitálnej podobe prostredníctvom elektronického zariadenia. Ak samosprávny kraj vedie úradnú tabuľu podľa prvej vety, je povinný zabezpečiť jej verejne nepretržitý prístup. Ak elektronické zariadenie podľa prvej vety nie je v prevádzke, samosprávny kraj bezodkladne zabezpečí zverejňovanie na úradnej tabuli iným vhodným prostriedkom zaručujúcim verejne nepretržitý prístup.

§ 23

Prvé zasadnutie zastupiteľstva zvoleného v roku 2001 zvolá prednosta krajského úradu tak, aby sa uskutočnilo do 30 dní odo dňa vyhlásenia výsledkov volieb do orgánov samosprávnych krajov.

§ 23a

Prechodné ustanovenia k zmenám účinným od 1. júla 2004

(1) V samosprávnych krajoch, v ktorých je zvolený hlavný kontrolór podľa predpisov platných do 30. júna 2004, sa vykoná nová voľba hlavného kontrolóra podľa tohto zákona po uplynutí jeho funkčného obdobia.

(2) Samosprávne kraje, v ktorých hlavný kontrolór zvolený nie je, zvolia hlavného kontrolóra podľa tohto zákona v lehote do 1. januára 2005. Predseda samosprávneho kraja je

povinný s právoplatne zvoleným hlavným kontrolórom uzavrieť pracovnú zmluvu v lehote 14 dní odo dňa voľby.

(3) V samosprávnych krajochoch, v ktorých je zvolený hlavný kontrolór, sa jeho platové pomery upravujú podľa tohto zákona do 1. októbra 2005.

(4) Hlavný kontrolór, ktorý je ustanovený vo funkcii podľa predpisov platných do 30. júna 2004 a nespĺňa podmienku dosiahnutého vzdelania podľa [§ 19a ods. 1](#), zostáva naďalej vo funkcii. Vzdelanie podľa [§ 19a ods. 1](#) je tento hlavný kontrolór povinný dosiahnuť najneskôr do 30. júna 2009, inak sa má za to, že sa v tento deň svojej funkcie vzdal.

(5) Hlavný kontrolór, ktorý nespĺňa povinnosti ostatného vedúceho zamestnanca^{18a}) alebo ktorý nespĺňa podmienky podľa [§ 19 ods. 1 tretej vety a ods. 2](#), je povinný ich splniť do 1. októbra 2004, inak sa má za to, že sa v tento deň svojej funkcie vzdal.

(6) Hlavný kontrolór, ktorý je členom politickej strany alebo hnutia, je povinný vzdať sa tohto členstva alebo urobiť právne relevantný úkon smerujúci k vzdaniu sa členstva do 1. októbra 2004, inak sa má za to, že sa v tento deň svojej funkcie vzdal.

§ 23b

Prechodné ustanovenia súvisiace s krízovou situáciou

spôsobenou ochorením COVID-19

(1) Počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“) lehoty ustanovené v [§ 11 ods. 4](#) poslednej vety, [§ 15 ods. 4](#), [§ 19a ods. 2 prvej vety](#) a [ods. 4](#) neplynú.

(2) Rokovanie zastupiteľstva podľa [§ 11](#) možno počas krízovej situácie uskutočniť prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie. Z rokovania zastupiteľstva podľa prvej vety samosprávny kraj vyhotoví obrazovo-zvukový alebo zvukový záznam, ktorý do 48 hodín po ukončení rokovania zverejní na internetovej adrese samosprávneho kraja.

(3) Funkčné obdobie hlavného kontrolóra, ktoré uplynulo alebo uplynie počas krízovej situácie, sa predlžuje až do uplynutia 60 dní od odvolania krízovej situácie, ak nový hlavný kontrolór nie je zvolený do nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Ak zastupiteľstvo zvolí nového hlavného kontrolóra, výkon funkcie doterajšieho hlavného kontrolóra zaniká dňom nasledujúcim po dni, v ktorom bol nový hlavný kontrolór zvolený.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vykonania volieb do orgánov samosprávnych krajov v roku 2001.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

1) [Čl. 64 Ústavy Slovenskej republiky](#).

2) [Čl. 64a Ústavy Slovenskej republiky](#).

3) [§ 2 ods. 2](#) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. [221/1996 Z. z.](#) o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky.

4) [Čl. 67 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky](#).

5) [§ 3 zákona č. 253/1998 Z. z.](#) o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky. [§ 34 zákona č. 48/2002 Z. z.](#) o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

6) [§ 8 zákona č. 253/1998 Z. z.](#) v znení zákona č. 454/2004 Z. z.

7) [§ 17 zákona č. 48/2002 Z. z.](#) v znení neskorších predpisov.

- 8) Napríklad zákon [č. 540/2001 Z. z.](#) o štátnej štatistike v znení zákona č. 215/2004 Z. z.
- 8a) [§ 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z.](#) o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
- 9) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. [39/1993 Z. z.](#) o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky, zákon [č. 502/2001 Z. z.](#) o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. [153/2001 Z. z.](#) o prokuratúre.
- 10) [Čl. 7 ods. 2 a čl. 120 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.](#)
- 10a) [§ 362 Správneho súdneho poriadku.](#)
- 11) Zákon [č. 431/2001 Z. z.](#) o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- 12) Zákon [č. 466/2002 Z. z.](#) o audítoroch a Slovenskej komore audítorov.
- 12a) [§ 16 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z.](#) o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 13) Napríklad zákon [č. 583/2004 Z. z.](#), zákon [č. 523/2004 Z. z.](#) o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 14) Zákon č. [303/2001 Z. z.](#) o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku.
- 14a) [§ 1 ods. 4 zákona č. 553/2003 Z. z.](#) o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 15) Napríklad § 2 a 3 zákona č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov, [§ 17 až 20 zákona č. 513/1991 Zb.](#) Obchodný zákonník, [§ 38 zákona č. 21/1992 Zb.](#) o bankách v znení neskorších predpisov, [§ 23 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb.](#) o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov.
- 16) Zákon [č. 283/2002 Z. z.](#) o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.
- ~~16a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov~~
- ~~16a)~~ **Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.**
- ~~Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.~~
- ~~16a~~ **16b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.**
- ~~16c) Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov~~
- ~~16d) Zákon č. 438/2001 Z. z. o platových pomeroch a ďalších náležitostiach súvisiacich s vykonávaním funkcie predsedu samosprávneho kraja v znení neskorších predpisov.~~
- 17a) Ústavný zákon [č. 357/2004 Z. z.](#) o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z.
- 18) Zákon č. [85/1990 Zb.](#) o petičnom práve v znení zákona č. [242/1998 Z. z.](#)
- 18a) Zákon [č. 552/2003 Z. z.](#) o výkone práce vo verejnom záujme.
- 18b) [§ 13 až 25 zákona č. 502/2001 Z. z.](#) o finančnej kontrole a vnútornom audite.
- 18ba) [§ 10 ods. 4 písm. a\) zákona č. 330/2007 Z. z.](#) o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. [91/2016 Z. z.](#)
- 18c) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky [č. 278/1993 Z. z.](#) o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.
- 18d) Zákon [č. 152/1998 Z. z.](#) o sťažnostiach.
- 18e) Zákon [č. 85/1990 Zb.](#) o petičnom práve v znení zákona č. 242/1998 Z. z.
- 18f) Napríklad zákon [č. 583/2004 Z. z.](#) o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

19) [§ 4 ods. 2 písm. c\) zákona č. 180/2013 Z. z.](#) o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.